

hēta cōiūgūt. ut catholicos
a fide subuertāt. Vnde et
alia trāslatio habet. **C**au
de eorū siles sūt draconibz.
Per dracones quippe qui pe
ne immaniores sūt omibz bes
tijs apte scilicet designat p̄tās:
quā ezechiel ex p̄sona dñi
loquēs ad pharaonē regē e
gypti demonstrat dicens. Et
ce ego ad te pharaō draco inq̄
ne. **E**t iheremias ex p̄sona ie
rusalē de nabuchodonosor.
Comedit me. deuorauit me:
obsorbuit me q̄ draco. **V**ñ
ap̄t ergo patrocinijs sicut ma
gister errorū ap̄tius nocent:
q̄ si solo sermone suaderent. **E**
Et ceteri hōies id ē pagani
qui nō sūt occisi hys plagis.
hoc ē nō sūt decepti ab hēta
tis ut in aīa moriāt. neq̄ pe
nitētiā egerūt de op̄ibz ma
nuū suarū. ut nō adoraret
demonia et simulachra aure
a et lapidea et lignea. q̄ ne
q̄ vidē possūt neq̄ audire ne
q̄ abulāe. et nō egerūt peite
ciā ab homicidijs suis. neq̄
a fornicatiōe sua. neq̄ a furtis
suis: subaudijs sicut peibūt
igne sulphure et fumo. Ac
si diceret. **E**t hystales ad supra
dictū p̄tne m̄m vidēt. Hē
ta quippe tantūmō xp̄ianos
decep̄bat et iudeos. nō ta
mē paganos: sed q̄ ip̄i nō
cognouerūt deū. cū hoc utiq̄
posset facē p̄ natyale legē.
similit̄ dāpnabūt. Vnde

considerandū ē. q̄ pena plerū
di sūt q̄ habētēs dei noticiā.
fidē et sciētā her oīa cōtēp
nūt: si illi etiā dāpnabūt.
qui horū oīm nichil habuerūt.
et solūmō q̄ per natyale le
gē deū nō cognouerūt pei
būt. **C**ū ē debuisse cōsidea
re et attendē ut aratorē cel
et terrē et oīm rerū colerent
et adoraret. relinquētēs ar
atorē ceperūt adorāre opa ma
nuū suarū. aurā et lapidea
et lignea. que neq̄ vidē pos
sūt neq̄ audire. q̄ sp̄s non
ē in eis. **E**t nō egerūt pei
tenciā a suis homicidijs. qui
bz iustificabāt multos: et
sanguinē filiorū suorū et fili
arū suarū fundebāt et offe
rebat deōnis: neq̄ a forni
caciōe sua duplici ut ab imū
dicia carnis cessaret. aut ab
ydolatria. neq̄ a furtis suis:
q̄ iūre sibi vnusquisq̄ q̄ po
teat suabat. **D**e quorū p̄fō
cōuersatiōe impēitenti nūt
op̄is intencio nō sūt am
plus loqui: p̄sertim cū et hic
liber ī lōgū p̄tracty debui si
uis t̄mūm expectet. **I**n
capit liber tertius. ca. 11. dea

Equitur.
Et vidi an
gelū forte
descendētē
de celo: am
tū nube. et
irīs ī capite

eius. Angelus xpius est natus
 aus patris voluitans. Et quod
 etne vite novus natus ad
 venit. nova nuntiavit: nova
 promisit. nova fidelibus suis
 contulit. Unde et per propheta
 ta magni consilii angelus di
 citur. Huius sacerdotis membra
 sunt illi etiam. de quibus scriptum
 est. Labia sacerdotis custodi
 ut scientiam. In eo autem quod ali
 um angelum iohannes vidisse
 se dicit. non est rei divinitas:
 sed ordo visionis. et consue
 tudo recapitulacionis. Alium
 cum angelum vidit: quod aliam vi
 sione sub alio intellectu enar
 randa repetiuit. Fortis autem
 dicitur: quod ad debellandas uent
 aereas potestates. De quo
 psalmista ex persona angelorum
 dicitur. Es est iste rex glorie. Et res
 pondens. Dominus inquit fortis
 et potens: Dominus potens in
 philo. Sed cum Dominus ubique sit
 iuxta illud. celum et terram ego
 impleo. et est celum et terram
 non sit locus: et quomodo descen
 dit de celo. Ad quod paul du
 bio dicendum: quod descensio il
 lius nichil aliud fuit. nisi
 humilitatis eius incarnatio.
 Nube autem amictu apparuit
 angelus: quod in mundum carne in
 duto in homines apparuit Dominus.
 De qua propheta. Ecce Dominus as
 cendet super nubem leuem: et
 ingredietur egyptum. Super
 nubem quippe leuem ascendit:
 quando carne sine generatione per

cati assumpsit. Caput uero
 angeli. divinitas intelligitur filii
 dei. iuxta illud. Caput christi
 deus. Iris autem sicut et super
 diximus grece. latine arcus
 dicitur. quod diversis coloribus in nu
 be apparere videtur: et est signum
 apparicionis. a tempore dilu
 vii positum inter deum et homines.
 Tunc sit arcus in celo. cum ra
 dyes solis imbrifera nubes
 fuerit illustrata: quod dum claritas
 luas etne et sol iusticie car
 ne assumpsit. reconciliatio
 facta est mundo. In arcu quo
 quod duo sunt colores principales.
 ceruleus scilicet et igneus.
 per quos duo iudicia signifi
 cantur. In uno scilicet diluuii
 precedens. in altero vero ignis
 subsequens. Possunt et in ar
 ci mystica figurari baptis
 matis. quo baptizamur. aqua
 in memoria passionis filii dei:
 sicut papimus gratiam spiritus sancti
 de quo Dominus dicit. Ignem veni
 mittere in terram. In capite uero
 quod angeli iris erat: quod in pra
 te uerbi. apparicio filii dei con
 stabat. Et facies eius sicut
 sol. Quia in facie cognicio
 est hominis. per faciem angeli in
 carnatio filii dei intelligitur:
 quod nisi ille carne assumeret. ne
 mo hominum illum cognosceret. Hanc
 manifestam in facie cognicionem
 psalmista optabat fieri cum di
 cebat. Ostende faciem tuam et
 saluum erimus. Non autem ut sol in
 sibilis facies christi fulget. sed

multo amplius: q̄ et de dñs
dictū ē. fulgebūt iusti sicut
sol ī regnō p̄is sui. Et qui
dē erūt etiā similes angelis:
nō tamē ita siles q̄ equales
filio dei. Nā et in morte corā
tribz discipulis insigniatis
fuita membra sua iā in se
ip̄o ostendit. sed nō sine
causa xp̄us solū cōpatur.
Sol quippe habet ortū et oc
casū. Unde salomō. Ortus
sol et occidit. et ad locū su
ū reuertit: ibiq; renasces
gnat per meridie. et flectit
ad aquilonē. Sol ei ortus ē:
q̄n xp̄us nat̄ ē. Vēit ad oc
casū q̄n p̄ nobis mortuus
ē. sicq; redit ad ortū q̄ eius
huānitas ex passione mor
tis. ad gloriā resurrectionis
redisse p̄bat: ibiq; renasces
gnat per meridie. q̄ resurgēs
a mortuis. calōe fidei et sp̄us
s̄i. corda discipulorū illust
uit. Inre ei illi meridies vo
catur: ī quibz sol iusticie.
āphorē sp̄us infudit calōre.
Per meridie quoq; gnat
ad aquilonē flectit: q̄ ad col
ligēdā gentilitatē. ap̄lorū p̄di
caciōe p̄duat: ī q̄ frigidus
venty ille dñabat: q̄ in sup
biā elatus. p̄aus dixisse pro
bat. Nonā sedē meā ad aq
lonē. Qd̄ q̄ subdit. Ius
trās oīa p̄git sp̄us: ad hoc
p̄tinet. p̄ totū mūdus p̄e
dicaciōe plenus ēē ostendit.
Unde ē. Vox tonitruū tui
in tota: illuxerūt chorustaa

oēs tue orbi terre. Et ad ar
culos suos reuertit: q̄ post
aggregaciōē gentiū. illumi
bitur etiā multitudo iudeorū:
et p̄ plētudo gentiū intra
neit. tūc oīs isrl̄ saluus est.
Possūt et per faciē angeli.
mēbra redēptōis intelligi:
nō qualia nūc sūt in terris.
sed qualia fuita sūt in celis.
Unde ē. Tūc iusti fulgebūt
sicut sol. Quia ei dñs et
eternā vna p̄sona ē: nō iron
uēiunt ip̄a in faciē angeli
ut sol lucē phibetur. Et
pedes ei tanq; colūpna ignis.
Per pedes angeli. p̄
dicatores intelligūt: ī quibz
per totū mūdū incarnata
dei sapientia ambulauit.
De quibz dicit. Illi at̄ p̄fer
ti p̄dicauerūt ubiq;. De qu
bz et dicit. Quis sp̄uosi pe
des euāgelizaciū parē. Qu
bene etiā colūpne et igni cō
pant: q̄ et more colūpna
rū sup̄ inpositū eternē edifi
ciū portāt. et sp̄u sc̄o accēsi
corda auditorū ad amorē dei
p̄dicando inflāmat. Quia
ergo ad p̄dicaciōē mittūt:
recte pedes: q̄ neō ad amorē
dei illos quibz p̄dicat̄ atten
dūt. bene ignis: q̄ sup̄ edi
ficiū eternē construit: apte
colūpne vocant. Quia ei
colūpne sūt: testat̄ paulus
cū dicit. Petrus et iacobz
et iohānes qui dicebāt co
lūpne ēē: dextrās michi de
derūt et barnabe. Hinc

et per psalmistam dicit. **E**go confirmavi colupnas eius. **E**t habebat in manu sua librum apertum. Superius legimus quod videtur librum signatum sigillis septem. per quem veteris testamenti designatur plenam multam ob scuritatem: hic autem per libellum apertum iam novum testamentum significatur. quod apertum est in manu dei id est operatio ipsius reserata. **M**anque est illa operatio est vite salutis. **E**t quod in superioribus libro noscitur latuisse secreta: aperte vult in libello aperto. novum testamentum revelata clarissime significat gratiam. **I**pe est appa-rens in carne qui intelligitur per sanctum angelum: ea que late- bant. nascendo. moriendo. a mor- tuus resurgendo. et ad celos as- cendendo aperuit. **E**t posuit pedem suum dextrum super mare: si- ni- strum autem super terram. **P**er dextrum pedem illa significatur membra que nullis adusitatibus franguntur: nec ullis successibus extolluntur: id est apostoli. martires et ceteri. qui habent potestatem cal- candi super omnem virtutem inimicam. **T**ales supra mare. hoc est super hunc mundum constituentur: quod omnes malorum presentia omnes presentium et non succubunt. **P**er sinistrum autem pedem qui supra terram ponitur intelliguntur confessores. sicut remigius. germanus. martinus et ceteri. qui passim tempore vixerunt. nec publicum patule- runt martirium: quod super ter-

ram. hoc est soliditate fidei sunt locati. **D**eus est inassuetudines temporum disposuit in etate membra: fortiora scilicet super fluctus maris. infirmiora vero super soliditate terre constituit. **S**ic et huius seculi principes. ubi fortior est impetus belli fortissi- mos milites prestant. **E**t clama- vit illece magna: quod modum cum leo rugit. **L**eo cum rugit: omnes bestie timeant. **E**t ipse in sua fortitudine clamavit Christus: leo appellatus pro fortitudine. siue per se. siue per suos predicato- res cum dicit. **O**mnis arbor que non facit fructum bonum: eradetur et in igne mittetur. **E**t iterum. **P**atentiam agite: appropinquabit ei regnum celorum. **E**t hac sua voce fortitudinem suam demon- stravit. dum multos sibi subiecit: bestias quoque: id est besti- ales et feroces homines timore concussit. **Q**uod autem fecit Christus. fecerunt et eius apostoli etiam tormen- ta predicando per totum orbem: et fe- cerunt homines ad fidem illius sua doc- trina convertendo. **E**t cum clama- set: locuta sunt septem tonitrua voces suas. **Q**uid per septem tonitrua: nisi universalis etiam in suis predicatoribus intelligitur: septiformi spiritu repleta est. **U**nde et bene clamavit leo prius: ac postea septem tonitrua sunt locuta: quod videlicet prius pre- dicavit Christus. deinde apostoli et ceteri doctores. ad eius vocem pro- fecti predicaverunt ubique. **B**ene

autē septē tonitrua uoces su-
as loqui phibēt. q̄ sc̄a p̄dica-
tio nō uideorū fabulas. nō
phylozophorū nēmas. non
hētorū uersuā. in suis
dogmatibz recipit. sed p̄p̄is
sensibz ut ē edita. semetip̄m
in auditorū cordibz per sc̄os
p̄dicatores diffundit. **P**os-
sūt at̄ et in septē tonitruis.
specialit̄ sc̄i apli intelligi.
qui in tota huius seculi tonāt.
q̄ et alta et p̄funda. obscura
et terribilia loquūt. **U**nde
et eorū n̄s ex p̄tibz septena-
ri cōficiat. id ē ex pari q̄terna-
rio. et impari t̄nario. **S**ive
ei tria per q̄tuor. siue q̄tuor
per tria ducat. ad duodenariū
nūm p̄ueit. q̄ uidelicet per
ip̄os duodecī ap̄los. fides sc̄e
trinitatis intonuit per q̄du-
p̄tū orbe. qui missi sūt p̄di-
cāe tria sūma per q̄tuor infi-
ma. **E**t cū locuta fuissent
septē tonitrua uoces suas.
scripturus etiā. **E**t audiui uo-
cē de celo dicentē. **S**igna que
locuta sūt septē tonitrua. noli
ea scribē. **Q**uia audieat iohā-
nes superius. q̄ uides scribē
in libro. uoluit etiā ea que au-
diuit a septē tonitruis scribē.
sed dictū est ei. signa id ē si-
gilla que locuta sūt septē to-
nitrua. noli ea scribē. **U**bi
m̄ito queit. quare illi hoc di-
catur. cū in iohāne oēs doctores
figurēt. qui utiqz nō debent
diuina eloquia sigillatē. ut non
ad aliorū māifestēt utilitatē.

Uerū dicendū ē. q̄ nos qd̄
sub sigillo signamz nō omnibz
notū ē uolumz. sed solūmō
familiāibz. et quibz arde nos
p̄ certo posse sc̄imz. **Q**uā autē
palā dicimz et nō sigillamz.
ad multorū noticiā duamz.
Dicit iohāni et i illo om̄i or-
dini doctorū. ne scribat q̄ locu-
ta sūt septē tonitrua. q̄ non
ōibz sūt māifestanda diuina
eloquia. **P**ro tempoibz etiā
abstondēda sūt. ne fiat cont̄-
p̄ceptū d̄ni quo ait. **N**olite
sc̄i dāc̄ cambz. neqz mittatis
margaritas uas aū porcos.
Simplibz quoqz debēt distre-
te et sc̄idū capacitatē singu-
lorū distribui. p̄ alij lactis po-
tū suscipiūt. alij ues solidū
nū p̄p̄e possūt. **U**nde
ip̄e d̄ns discipulis dicit. **A**d
huc multa habeo uobis dicē.
sed nō potestis portare modo.
Et iterū. **F**idelis seruus et
prudens. q̄ dat cōseruus suis
in tempore tritici mēsura. **D**i-
catur ergo iohāni. signa que
locuta sūt septē tonitrua. et
noli ea scribē. et in illo om̄i
choro doctorū. **A**c si dicit. **E**t
logorū dei sacramēta sic int̄-
metis seartū tege. q̄tenz ne
aut h̄y qui nō debent ad eorū
cognitiōē p̄ueniāt. aut h̄y
qui debēt. cū disc̄atione et
moderatiōē eorū nonciā capi-
āt. **E**t angelus que uidi
stantē sup̄ mare et sup̄ terrā.
lenauit manū suā ad celū. et
iurauit p̄ uenire in secula sc̄lorū.

Cū dñs in ewāgēlio uirē p
hibeat dicens. nolite uirē
neq; per celū neq; p terrā sed
sit sermo v̄r. ē ē. nō nō. qd
ē aplius ē a malo ē qd ē qd
ipē manū ad celū leuās uirat
per uiuētē i sc̄la sc̄lorū. Sed
sciendū. q; hoies recte uirē
phibēt. qui sepe i iuramēto
fallūt. 2o ē hoies a iuramē
to deus cohibuisset. si in eo
p̄m̄ deesse cognouisset. De
us itaq; uirē p̄. q; nō men
tur aliqu. Iuramētū at̄ eius
ē oīs sermo illiq; q; qd qd lo
quit. absq; ulla abiguitate
cōplet. Per manū at̄ angē
li ut supra dixim. itelligit
opatio filij dei. et dispensa
tio huāne redēptionis. Ieua
uit itaq; angelus manū i celū.
quādo filij dei carnē quā p no
bis assūpsit. ad dexterā p̄is
elevant. Hic scriptū ē. Ie
uabo i celū manū meā. et
uirabo per dexterā meā. Ac
si dicēt. Assūptā a uerbo car
nē ad celos eleuabo. et p unā
q; naturā saluet ubi et hois.
queq; futūa sūt roborabo. Iu
rauit per uiuētē in sc̄la sc̄lo
rū id ē per deū p̄m̄. quā se
et p̄m̄ unū ostēdit dicens.
ego in p̄e. et p̄ in me ē. et
quā etiā oīa opa sua ad deū re
tulit dicens. pat̄ i me manēs
ipē facit opa. De quo etiā
subdit. **C**um creauit celū et
ea q; in eo sūt. id ē solē et lu
nā et cetera sydera. et terrā et

ea q; in ea sūt. id ē hoies et bes
tias. auēs. et cetera usq; ad ver
miculū. et māe et ea q; in eo
sūt. cete saluet et pistes diuisi
genēis. Quo i loco. hētorū
p̄fida dāpnat. qui nō uerēt
asserere. quedā a bono deo. que
dā uēo a p̄ncipe facta tenebra
tū. Sed et cū subiūgit. q; tē
pus aplius nō ē. q̄stionē no
bis facit. maxime cū psalmis
ta de reprobis dicat. Inimici
dñi mētū sūt ei. et cū tēpus
eorū in sc̄la. Si ē impiorū tē
pus cū in secula. quō tempus
iā nō ē. Ad qd dicitur. q;
iustis nō ē tēpus. id ē muta
bilitas aliq; q; immutabiles e
rūt in mēte. et incorruptibiles
i corpore. Tēpus quippe ē inas
sistudo dierū ac noctū. ideoq;
ibi iā tēpus nō ē. ubi nulla
uarietas cuiuslibet rei. Iusti uēo
immutabiles existēt. q; i etna
claitate et indefinēti luce per
manebūt. Unde psalmista.
Ordināōē tua p̄seuēt dies.
Impiāt tēpus habebūt. q;
semp per uaria tormēta muta
būt. et ad calozē in mūtū t̄si
būt ab aquis uiuū. **E**d ergo
dñs de iustis negat. hoc de i
iustis psalmista affirmat.
Sed i dieb; uocis septimi an
geli cū cepit tuba canē. id ē
cū cepit sc̄a ec̄c̄ia ultimā suā
p̄dicationē diffundē. cōsumma
bit. mysteriū dei. id ē p̄ficiet
qd qd mō latet. q; cōsummano
hic nō aboliōne significat

sed perfectione. **M**ysterium autem
 appellatur illud quod oculis non vi-
 ditur nec auribus audiuitur nec in
 cor hominis ascendit: quod tamen con-
 summabitur. id est perficietur. cum et
 iustis bona et iniustis data sunt
 erit tormenta in perpetua: sicut
 euangelizauit per seruos suos
 prophetas. **O**mnia enim in intentione propheta-
 rum principaliter de deo aduentu
 sunt. et scilicet consummatione: ideo
 per tunc perficietur. quod autem dictum pre-
 ter per illos. **E**t uocem quam au-
 diui iterum de celo loquentem me-
 cum. et dicentem. **V**ade et acci-
 pe librum de manu angeli stantis
 super mare et super terram. **E**t
 angelus qui tenet librum apertum.
 christus est: et ipse qui iuuat io-
 hanne ut uadat ad angelum christi.
Ipse enim tenet librum apertum: quod
 ipse reuelauit omnia que latebant
 in ueteri testamento de eius natu-
 ritate. passione. morte ac resur-
 rectione. **V**ox ergo illa que facta
 est ad iohannem: nichil aliud
 intelligit: nisi inuicia ipsa
 cio. quia deus inspirat cordi-
 bus fidelium ut credant ad eum.
 iuxta illud. **A**ccedite ad eum et
 illuminamini. **N**am et quod iohanni di-
 citur: omnibus uisum dicitur. qui re-
 uelata facie gloriam domini contem-
 platur. **I**n enim tales apertum ha-
 bet libellum: ideoque illis dicitur
 ut credant ad angelum. non quod
 sibi corporis. sed passibus fidei
 et mentis. **N**ec mirum si ipse
 christus de se tamquam de alio loquitur:
 cum et scilicet in scriptis seipsum
 de se quociens magna dicitur:

sic loquitur quasi de alio. **U**nde
 est. **E**rat moyses uir iunctissimus
 in super omnes qui morabantur in
 terra. **E**t iob. **D**ixit enim in terra
 huius nomine iob: simplex et rectus.
 ac recedens a malo. **E**t ipse
 se iohannes. **H**ic est discipulus
 ille quem diligebat iherosolimitanus.
Bene quoque ipsa uox non de terra sed
 de celo sonat: quod quod de terra est de
 terra loquitur. **E**t de uocem sequitur
 stans super mare et super terram.
 superius expositum est. **E**t abij-
 ad angelum: dicens ut ei daret
 mihi librum. **I**ubens ipse dei uocem
 patissimum scilicet sequitur effectus:
 quod pergit ad angelum. id est acci-
 dit fide et deuotione ad christum.
 postea sibi datur librum ab eo.
 qui aperit ora mutorum et linguas
 infancium facit disertas. **E**t
 hoc iacobus. **S**i quis indiget sa-
 pientia postulet a deo. qui dat
 omnibus et non exspectat: et dabit
 ei. **E**t dixit mihi. **A**ccipe librum
 et deuora illum. **A**ceptum librum
 deuorare est: cum audiente scrip-
 turam secretis recondere uisceribus.
Ubi notandum quod non dicit accipe
 et bibe illum: sed deuora id est ma-
 duca auide. **S**criptura enim facta
 est quibusdam locis potus est: et qui
 busdam uocem abij. **I**n rebus obscu-
 riorebus que intelligi sine expositio-
 ne non possunt abij est: quod ue-
 lum mandendo. legendo. et ru-
 minando sumunt: in apertis
 que intelligi sine expositione pos-
 sunt ibi potus est. **P**otum enim non
 mandendo glutitur. **A**ptaora
 ergo ac manifestiora bibimus:

que eam nō exposita itelligē
 ualemg. Et q̄p̄ s̄i apli et
 ip̄e iohānes ap̄te cognoscere
 dei sacramēta: tunc q̄ adhuc
 expositiōe indigebāt. q̄l̄ ad
 eū p̄merēt. nequaq̄ dicit̄ ioh
 hām. bibe. sed deuora. Ac si a
 prius dicitur. **P**uncta et i
 tellige: id ē prius māduca et
 sic deglutit. **E**d̄ s̄i p̄s̄ se
 cerūt. gregorius salicet an
 gustus et cet̄i: quorū nūc
 expositiōibz utimur. **E**t sanct
 amicitie ventrē tuū: sed in
 ore tuo est dulce tanq̄ mel.
Preposterus ordo ē in hoc
 loco. Prius ē i ore cibz assu
 mit̄: et sic demū ad ifelora
 ventris trahit̄. **H**ec oīa in
 sequētibz exponēt̄. **E**t acce
 pi libru de manu angeli et de
 uorau eū: et eāt i ore meo tā
 q̄ mel dulce. **E**t cū deuorasse
 eū: amicitia ē uent̄ meus.
Qui alij per os eamē figurāt̄:
 nisi s̄i p̄dicatores q̄ die ac
 nocte legē dñi meditāt̄: et
 possūt dicē q̄ dulcia faucibz
 meis eloq̄a tua sup mel et fa
 uū. **P**er ventrē uō sc̄lares
 hoīes itelligūt̄. ventri et
 voluptatibz suis seruētes:
 de quibz aplūs. **Q**uorū deus
 vent̄ ē. **T**ales ē aliq̄ aude
 per os p̄dicatorū diuina uer
 ba suscipiūt: sed q̄ terrenis
 voluptatibz deseruiūt. sermo
 dei qui in ore doctorū fuerat
 illis tanq̄ mel dulcis in ven
 tre amatescit: sicut ubi grā
 cū audiūt. nō concupiscēs

uorē pximi tui. nō domū.
 nō agrū. et si q̄s nō odeit pa
 trē aut matrē. aut uxore filios
 et filias. nō p̄ meus ēē dis
 cipulz et iterū si q̄s uult p̄
 me uenire. abneget semetipm.
 amarestit illis diuina eloquia
 q̄ desperāt se hoc posse facē. no
 luptatibz suis uolētes deserui
 re. **A**llu. **I**ps̄ s̄i p̄dicatoibz
 dulcis ē sermo dei in ore ad p̄
 dicandū. ad meditandū. ad expo
 nēdū: sed dū cogit̄ ea comple
 opelbz que docēt uerbis. uertit̄
 illis in amāitudine. **I**n ore
 quoq̄ p̄dicatorū dulcis ē sermo
 sicut dymg. ad legēdū. ad ex
 ponēdū: sed dū p̄ ip̄a sua p̄
 dicatiōe cōtēpniūt̄. et insuper
 affligūt̄. et diuisis modis cruci
 antiur. in ventrē eorū cōuertit̄
 in amāitudine: q̄ constriant̄
 in mēte simul et de ueritate
 et de cōreptorū dāpnatiōe. **V**a
 de aplūs. **C**ristina ē michi mag
 na: et ingens dolor cordi meo.
Ed̄ ē uent̄ secretū cordis sig
 nificet. **i**hemias ostēdit: qui cū
 dixisset. ventrē meū. ventrē me
 ū doleo: continuo subiecit. s̄e
 sus cordis mei cōturbati sūt i
 me. **N**eq̄ ei ad salutē ppli per
 tinēt. si ventrē se corporeū do
 lere p̄dicaret: sed ventrē do
 luit. q̄ mēns afflictionē sen
 sit. **N**el certe acceptus liber
 et comestq̄ in amāitudine uer
 titur: cū quilibet doctor ex sua
 p̄dicatiōe. p̄tentes cōuersos
 aspiciens. mēns affectu illis cō
 iungit: et cū aplō dolet cū dole

tibz. flet ai fletibz. **B**el certe
dulcis e nobis. cu gaudia pa
e celestis pmitit. amarus ve
ro. ai austeri pcepta. p que ad
eandem pnam puelamq indi
at. Dulce quippe e audire. sil
gebit nisi sicut sol in regno
pas sui. amaru aute. nisi effi
nam sicut puul. no intrabi
tis in regnu celoru. **I**te dul
ce e audire. scing qm cu appa
rueit. similes ei eimq. quonia
videbimq eu sicut e. amaru
at. qui dicit se in xpo manere.
debet sicut ille ambulauit et ipse
ambulae. Dulce fuit aplis.
in regeneratioe ai sedat. filius
hois i sede maiestatis sue. sede
bitis et uos sup sedes duodeci.
amaru fuit illis. q vult int
uos maior ee. sit oim seruis.
C Et dixit michi. **O**portet
te iteru pphetae aplis et genti
bz. et linguis. et regibz mul
tis. **J**ohanes pene oia. pmo
oia que in hoc libro pmissa
sunt. no specialit ex sua sed
generaliter ex elcom ptulit p
sona. nuc at que in hoc uer
su narrat. et sue et alioru
psonis congruere docet. **Q**ua
do e ista vidit. i pathmos
insula relegatz erat. et ideo
ei dicit. oportet te iteru ppha
re aplis. et gentibz. et linguis
et regibz. **A**c si ei diuina uox di
cet. **N**o mories i hac insula
ut tu putas. sed iteru ppheta
bis. et hac apocalipsin qua in
dixi manu tua scribes. et ali
os docebis. nec solu hac pph

na annuabis. sed alius ceteris
ad erudicda fide scoru ewage
liu scribes. **I**tem at dicit. q
videlicet ia hoc fecerat cora re
gibz et gentibz. **U**nde et a do
miano impissimo cesare in
pathmos insula relegatz e. et
in seruens olei dolu missus
e. et i eandem insula exilio de
portatz. ubi etia hac apocalip
sin vidit. **N**a ai ia puerit e
set etatis. et putaret se cela
us ad xpm e mudo migrare.
infecto domiciano. et aiita
ei iussione cassata. reuersus
e ephesu ubi pfaa apocalip
sin ecclesie tradidit legendam.
Hebione at. ualantino et chea
to cont xpm oblatiombz. epou
pabz flexus. indico tridiano
reunio. ewagelium eam scripsit.
et ideo tot aplis et gentibz pre
dicauit. q ei p diano ad ml
toru notia puenit. **S**ed que
illi specialit assignant. genera
lit predicatoribz deputant.
ad quoru psona dicit. oportet
te iteru predicare aplis. q in
muru alijs ad xpm migrantibz.
elcoru etia in subsequenibz
pdicatoribz iteru no desunt p
dicare. **M**hete at. intellige
debemq pdicare. sicut paulus
dicit. **M**hete duo dicat uel
tres. et ceteri diuidit. **B**el
certe p pte iteru iohanes p
phete iubet. ut q doctores
eate ore pdicat. facto uerato
clamet. **O**portet e. ut hq qui
uerba uite credenbz nuntiat. o
peibz etia uite clamat no de

Capitulum undecimum.

C datu e in calamo simi-
 lis virge. **H**ec uerba sicut
 conuenit iohanni sille conuenit
 omni ordini pdicatoru. **P**er
 calamu at. id qd calamo effia-
 tur intellige debem. id e diu-
 na scriptura. qd antiqui calamo
 scribebat. **V**nde bene ipse cala-
 mo no ianus. sed sicut virge
 dicit. **I**n virga e rectitudo
 sane scripturae intelligit. in qua
 nullu e mendaciu. nullu error.
 sicut i philozophoru libris. in
 deoru et heretoru. quoru doc-
 trina plena e mendacio. **S**ana
 at scriptura. ex omni parte est
 recta. atq ideo bene virge con-
 patur. iuxta qd psalmista di-
 cit. **V**irga recta e virga reg-
 ni tui. **A**ut. Reges in signu
 potencie sue virga in manibz
 portat. per qua regia illoru
 potencia exprimit. **R**ecte ergo
 calamo. id e diuina scriptura. vir-
 ge conpat. que sub observa-
 toibz regnu pmittit dicens.
Beati paupes spu. qm iporu
 e regnu celoru. et multa simi-
 lia. **E**t istud regnu qd celestis
 pdicatio pmittit. in inflexi-
 bili iusticia pseruat. **P**ostq
 at datus e a calamo. dicit illi
 diuina vox. **S**urge videlicet
 ad pdicatiois officiu. et uolua-
 ce in uis uicioru. que supra
 dictu e. qd iohanni dicit. omni-
 bus ueritatibz pdicatoribz conuenit.
 qui qd uerbis pdicat. factis i-
 teato clamae debet. **E**t me-
 ture templu ac altare. **T**emplu

dei ipa e etia. au aplus dicit.
Templu dei scm e. qd estis uos.
Altare at in templo. emunctio-
 res significat in etia fideles.
 id e uirgines. continetes. et sclo
 renuantes. **S**icut a altare ite-
 plo e. ita uita religiosoru i ple-
 be fidelu consistens. i quibus
 pnapaliter uirgines atq indefiaes
 ste copuccionis pmanet ignis.
Et aut sequit. et adorantes
 in eo: tale e tanq subaudiet.
 et i templo et in altari adorates
 meture. **Q**uo nimiru dicto.
 illi exprimit. q in spu et uer-
 tate. sicut dñs dicit adorant
 patre. **D**icit itaq omni ordini
 doctoru. **S**urge ad potiora o-
 pa. meture templu et altare.
 et adorates in eo: hoc omnia
 q pffessionem et ordinu secundu
 sua dignitate et locu. annucia
 uerbu dei. ut ubi gra uirginu
 bz dicit. beate estis q respus-
 tis nuptiale conforu. unde
 et habebitis soaetate angeloru.
 et que no habetis in terra spo-
 su. habebitis in celo sponsu
 xpm deu et hoicm victuru i
 etnu. **D**icit etia sclo renu-
 antibz. beati estis qui euageli-
 ci prepti no timeores. tuctat-
 rena p xpo reliquistis. seque-
 tes eu a quo thesauru in celo
 indefiaente pproprietis. **C**on-
 tinetibz ues. **B**eati qui post-
 licitu nuptiaru sectantes co-
 tinetia. innumerari contedi-
 tis hys de quibz meito dicit.
 uirgines emi sut et sequit
 agnu quocunq uerit. **D**el altare

genealit' sciam etiam accipia
m' i quo deo cotidie sacrifici
u laudis. et incensu orationis
offerit'. **N**ecne templu et alta
re: id e' secundu capacitatem vni
cuiusq' sermonem pfer. simpli
abq' simpliciora. pfectis alta
et p'funda p'mittens. **A**triu
at' qd' e' foras templu: eice fo
ras: et ne meuaris illud.
Munda p'fusa locutio talis:
p' illud foras eia p'cepit qd'
ia foras ee ostendit'. **Q**uo
a foras eia p't: si int' no' e' g'
Sed tale e' hoc. quale et illud:
deleat' de libro viuendu. id e'
no' scribatur in eo. **I**ta ergo
et hic dicit'. atriu' vero eice
foras: id e' noli illud coputae
inuis. **P**er atriu' at' qd' foras
e'. intelligit' h'etia. pagani
et iudei. quibz ad sca' sco'ru' ul'
lus patet ingressu: de quibus
paul' dicit. **Q**uid at' michi
de h'is qui foras sut' iudicant'.
Dicatur ergo. ne meuaris a
triu' qd' foras e'. id e' noli tales
coputae in numero sco'ru'. qm'
datu' e' genibz. id e' comunitor
m'eto p'ebit'. et int' eos repu
tabit'. qui ydola colut'. qm' et
illi simulachra col'e videt'. me
dant' p' veritate tenetes. **J**udei
se dicunt crede in deum p'ciu'
sed meant'. q' qui no' habet
filium. nec p'ciu' habet. **E**t q'
no' honorificat filium. no' hono
rificat patrem qui misit illum.
Mendaciu' ergo colut'. qui ver
tate no' adorant. **H**etia quoq'
diuersos errores de dno' faten

tur: unde q' a veritate recedunt.
similes gentibz habent'. **V**er
bi gra'. **S**abellus dicit q' id e'
sit pat' qui filius: et q' duas
no' vult intellige' p'fonas in
p're et filio. similis e' et eia
deterior paganus. **S**otinus quo
q' affirmas eu' patrem ho'iem
nec fuisse an' maria: et iste
filius e' gentibz. qui simulachru'
ho'is mortui se adorae fatetur.
du' solūmo' xpm' ho'iem fuisse
dicit. et deū negat. **E**t ideo
istitales atq' eoru' similes ve
lunt nolūt. in illozu' tūscu'
numere. qui p'ynagme mor
tuoru' adorāt ho'iu'. p'fertim
cu' singulis p'ibz mendaciu'
sit qd' tenet'. **S**icut qui fidem
qua' habet opelbz destruit'.
in numero infidelu' reputat'.
Et ciuitate' sciam calcabit'.
ipa' scilicet atria m'etibz q'dra
ginta duobz. **C**iuitas sca' oli
appellabat' iherusalem: iuxta illud e
wangelij. **M**ulta corpa sco'ru'
qui dormierāt surrexerūt: et
apparuerūt multis in sca' ciui
tate. **D**eruptane' h'ic no' de
illa dicit'. sed potius de emā:
de q' scriptu' e'. **G**loriosa dicta
sūt de te ciuitas dei. **H**anc a
ciuitate calcat. id e' coprimūt
atria. id e' h'etia. pagani. iudei
et falsi f'f'es. et uerbo et tome
to: sed sicut silex calcata pedibz
ho'iu' elinari p't. cominu' no'
p't. et tanto magis elinatur.
q' to magis calcatur: ita sca' emā
ex p'seucraoe' p'fidoru' tribustior

reddit et luculentior. Unde apof-
 tolus. Quando infirmior tunc
 fortior sum et potens. Quadra-
 ginta et duos menses. possunt
 spenalius referre ad spaciū tēp-
 ōris et dimidiū. quī sub anti-
 xpo acerbius calcabit et cōpa-
 met etiam ab impijs. **N**a in
 tribus annis et dimidio. q̄dra-
 ginta duo menses cōtinēt. quo
 nūmē etiam oēs p̄ns tēpus in-
 telligit. p̄t̄ sex mūdī etates.
 et septē dies. quibz oēs p̄ns
 tēpus uoluit. **S**eries ē septē
 q̄draginta duo faciūt. **A**lit̄
Item in ueteri testamēto. q̄
 pplūs isrl̄ q̄dragesimā et secūda
 māsiōne īgressus ē terrā rep-
 missionis. et q̄ ī signā oīa
 cōuēgebāt illis. unqz et hoc
 iter ad nos p̄tinet. q̄ ī tinē
 deserti moramur. et ad p̄-
 am repmissionis tendimz.
 post rubi maris baptisimū.
 in quo submersus ē pharao cū
 suis exercitibz. id ē dyabolus
 cū oībus p̄ns originalibus.
Quod ergo ibi per quadraginta
 duos māsiōnes in signā factū
 p̄cessit. hoc hic p̄ menses signi-
 fica locutio expressit. **M**en-
 sibus ergo quadraginta duobus
 calcat̄ autas. q̄ q̄dū ī p̄-
 tis uite tinē tūsit. p̄secutio
 nē ab impijs sustinet etiam.
Et dabo duobz testibz meis.
 et p̄phetabūt. id ē dabo ut p̄he-
 tent diebz mille ducēns septi-
 ginta. **H**ic etiam et in nūmēo
 dicit̄. qui uicti faciūt ānos tres
 et dimidiū. et in aduētū etiam

et p̄phetia duorū testū. māi-
 feste ostendit̄ p̄secutio et reg-
 nū anti xpi. **D**e hys q̄ppe duo-
 bz testibz dñs per malachia
 p̄phetā dicit. **E**cce ego mittā
 uobis enoch et helyā. ut cōuer-
 tat̄ corda p̄m ad filios. et cor-
 filiorū ad p̄res eorū. **E**t ī ewā-
 gelio ip̄e dñs. **H**elyas uenies.
 restituet uobis oīa. **I**sti ergo ue-
 nientes p̄phetabūt. id ē p̄dica-
 būt. q̄ ut sup̄ dictū ē. p̄phetā
 aliquā pōt̄ pro p̄dicat̄. **D**iebz
 mille ducēns septinginta. id ē
 tribus annis et dimidio. q̄ mē-
 sificent̄ ab anti xpo. **A**mnicti fac-
 ias. q̄ p̄tētia quā p̄dicabūt
 ore. etiam habitu ostendet. sicut
 fecit beatus iohānes. qui erant
 induty pilis camelozū. **S**ed ī
 hys duobz testibz. oīs etiam cō-
 p̄hendit̄ in suis p̄dicatōibus.
 que per oē tempus istius uite
 p̄phetat. et p̄dicat̄ mysteria fi-
 ly dei. siue nūc scilicet siue in
 extremis tēpōibz. **B**ene autē
 etiam ī duobz testibz signatur.
 p̄t̄ duo testamēta uidelicet
 quibz roborat̄. uel q̄ ex duobz
 pplis constat. et duobz p̄p̄tis
 cōtatis uiuificat̄. siue etiam p̄t̄
 duo martirij generā. **I**n factis
 uēo hūilitas scōrū exprimitur.
 qui licet sint magistri. p̄cō-
 res se eē fatent̄. **N**a alit̄
 trinitatis cōuenit. **N**el recte
 q̄ scōrū uita. rep̄bis videbit̄
 desp̄ctat̄. ideo factis induti p̄-
 hibent̄. **E**t hoc ē qd̄ in hac
 eadem apocalypsi dicit̄. **S**ol
 factus ē niger. itaqz factus alutius.

Chy sūt due oliue et duo cā
delabra ī conspū dñi terre sta
tes. Ipi spēalit̄ duo. enoch
saluter et helyas due oliue ap
lat̄. p̄t̄ v̄nctionē spūs sc̄i.
q̄ sūt delibuti. Dicūt̄ enā et
candelabra. q̄ lucebūt. alyis
q̄ lumē ueritatis ostendet. et
uerbo et ope. Genealit̄ oēs
sc̄i enā ī hys duobg cōprehe
dūt̄. q̄ tēpōe baptismatis. et
manuū impositionē epōrū. ante
perūt spm̄ sc̄i. Dicūt̄ autē
due oliue. cū vna sit oliua. id ē
vniuersalis etiā. iuxta illud. ego
āt̄ sicut oliua fructifera ī domo
dei. p̄t̄ duo testamēta. uel dila
tione dei et p̄m̄. uel duo gene
ra martiry. Sicut̄ et eadē etiā
cū sit unū candelabrū. p̄t̄ v̄
nitatē fidei. dicūt̄ duo cande
labra. p̄t̄ p̄dicta mystēria.
Bene at̄ ī conspū dñi terre
stare phibēt̄. q̄ sc̄i iustitia cō
tēplacōe sui cōditōis. ī suis
p̄ordys inherē pbant̄. et uigi
t̄. q̄ uolūtātē cōsiderātes. ea
faciūt. ī quibg creatōre suū nō
offendūt. Vnde helyas dicit.
Quūt dñs. ī cuius cōspū sto.
Et paulg. Sicut ex deo. corā
deoloquim̄ ī xp̄o. Potest e
tiā et de hys duobg testibg in
telligi alit̄. qui ī conspū dñi
terre stant. q̄ uidelicet ī parad
iso ubi quoddā fuit adam anq̄
p̄taret. t̄nslati sūt. et a uis
conspertibg ablati. clāitate ui
siois dei p̄fuit̄. **C** Et si quis
eos uoluit nocē. ignis exiet
de ore illorū. et deuorabit in

imicos eorū. Hoc ex parte iā
impletū ē. quado sicut ī libro
regū legim̄. ad uocē helpe des
cendit ignis de celo. et cōsum
sit quāgenarios cū suis quinqu
ginta. Sed spēalit̄ heruerba
sicut p̄m̄ēt ad illos duos. ita
genealit̄ et ad oēs sc̄os. Per
ignē at̄ p̄dicator sc̄i figurat̄.
q̄ corda auditorū ad amorē dei
accendit. Ex isto itaq̄ igne
boni p̄fuit̄. mali uero defia
ūt. Vnde paulus. Xpi bo
nus odor sumg deo. et alyis o
dor uite in uitā. alyis odor
mortis ī mortē. Quā ē sancti
bona corā ip̄s p̄ferūt. enā no
cēt. q̄ ip̄i bona q̄ audiūt. in
sui dāpnationē uertūt. dñg
sc̄os p̄sequūt̄ q̄ sibi uitā an
nūciant. hoc igne id ē doct̄
na que p̄dicit de ore illorū de
uorat̄. q̄ p̄ cōtēptū et p̄sen
tione sc̄orū. digni et ius sup
plicis agūt. **C** Et si quis eos
uoluit ledē. ita oportet eū
ocidi. Sentētia saluter dei
uerbi. uel recte de ore testū
ignis egrediens. inimicos eorū
interfiat. q̄ inimicū contra
xp̄o sentētes. atq̄ ī malo p̄
seuerātes. mathematis fulm
ne sc̄i etiā p̄cutit. **C** Et si et
hoc ī bonū accipe uolumus.
sc̄i etiā ī suis doctoribg igne
ous sui inimicos deuorat̄.
cū libro exhortationis et amō
re puocat ut moriāt̄. inimi
cia. et uiuāt dilationis gr̄a.
coacernans dilectionis carbo

nibus sup caput eorum. iuxta salomonis sententia. **C**hy habet pntate claudere celum nubibus ne pluat diebus pphetie iporum: et pntate habet sup aquas conuertedi eas in sanguine. et pntate terra omni plaga. quocientium q uoluerit. Et hoc iuxta litteram impletum cognouimus in moyse et helya: qui unus aquas nili fluminis conuertit in sanguine. eo qd induatum est cor pharonomis: alio uero clausit celum. ne plueret annis tribus et dimidio. **D**um ei regnaret achab rex impius. qui scos damificat. et insup idola coluit: oibus pplis isrl relinques deum patrem suorum adoraet baal. et eos helyas reuocae ad deum tantum non potuisset: uatus dixit. **D**um dñs. si est uobis ros aut pluuia: nisi iuxta oris me uerbum. **E**d ita factum est: donec pplis ageret penitentiam. et iterum ille sua penitentia optineret pluuia. **M**oyse quoq terra egypti percussit omni plaga quocientium q uoluit: id est quousq liberaret filios isrl de egyptiorum seruitute. **S**pualiter ipi scilicet appellat celum: appellatur autem et nubes. de quibus scriptum est. **E**t nubibus madabo: ne pluat sup eam nubem. **C**laudunt itaqz celum. hoc est serpos. non quo omnimodis celi ymbres non emittant: sed q sup terra q spinas et tribulos germinat non pluat. **P**luuit itaqz pfectis. abscondunt uero suam pluuia

impis: qui bonus et suscipere uolentibus. sua pditione manifestat: contemptoribus uero et irrisoribus abscondit. **U**nde est. **P**re uisceribus margaritas uitas ante porcos. **E**t pntate habet sup aquas. conuertedi eas in sanguine. **A**qua scriptura significat. **U**nde est. **A**qua p fundam: sermo ex ore uiri. **I**psi itaqz aqua in sanguine uertit: cum occasione illis qui bene prolata male intelligunt amittunt. et doctrina qua preperunt. in summa conuertunt. **E**d idcirco facere scilicet dicit: qz ipi eis diuina uerba annuntiat q contemptunt. accipientes eos instruit. et ad dei uoluntatem reuocae. **H**abet quoq pntate pntate terra omni plaga. quocientium q uoluerit: qz in pntate illorum est. ut quando uelint loquantur: et iterum quando uelint taceat: ut scilicet fidelibus loquantur: infidelibus autem taceat: et ideo quocientium q infidelibus diuina mysteria claudunt. tonens insanabili plaga percussit. **Q**uocientium q uero fidelibus dei sacramenta pandunt: tonens alios ad mortem. alios ad vitam trahunt. **E**t qd alijs pfiat ad salutem: alijs puenit ad mortem. **D**um q uerba coram impijs format: sanguine carnalis intelligentie quo monantur format. porrigit. **E**t nota dum q non dicit. habebunt pntate. sed habent: ut hoc non de duobus tantum. enoch et helya. qui uenturi sunt: sed etiam de p

sentis nūc tēpōis emē p̄dūa
cōibus dictū intelligam. **C**
Et cū finent testimoniu suū:
bestia que ascendet de abyssō
faciet aduersus illos bellū.
et vincet illos. et occidet il
los. **H**or testimoniu nō ad
ipm regnū antixpi ē referē
dū: sed ad p̄cedens tempus
quo ipi p̄dicabūt. anteq̄ ille
incipiat regnāre. **I**n reuela
ciōe ei bestie. finendū id ē p̄
fiendū et cōplendū ē testio
niū illorū. quo docet nō ipm
ēē xp̄m. sed dyabolū: p̄nū
ciātes iudeis atq; gentib; oī
iā uenisse xp̄m. et sua passi
one redemisse gens hūanū:
vnde et ab eo tenti iustificat.
Et hoc ē qd̄ sequit. **Q**uia
bestia q̄ ascendet de abyssō fa
ciat aduersus eos bellū. **B**estie
at̄ uocabulo. nō solū dāpnatq;
ille hō: uerū etiā habitator il
lus dyabolq; qui p̄ illū exalta
bit et extollet sup̄ oē qd̄ dicit
deus aut qd̄ colit: sed et omē
corpus illius figurat. **H**omo
itaq; ille p̄ditus ascēdet de abys
sō. hoc ē de multitudie iudeo
rū p̄fidorū. qui impietate pro
fundi sūt: nascendo et p̄ ca
tū monētā p̄ficiendo. iuxta d
lud. **F**iat dan coluber in uia:
cerastes in semita. **D**yabolq;
ēi ascēdet de abyssō. hoc ē de
reprobōrū cordib; i quib; ha
bitat: et iūrediet illū dāpnā
tū hōiēm. ut p̄ eū signa faciat
et eleuet. ita. ut sedeat i tēplo
dei. tamq; sit deus. **Q**uē quo

q; corpus illius cū capite suo
ascendet de abyssō: q; dūio
dei iudicio effēari p̄mittetur.
Faciet at̄ cont̄ da testes bellū:
et corpale et spiritaler exhibe
bit cūcta q̄ i p̄cedēb; marti
rib; sūt adimpleta. id ē uirgas.
fustes. plūbatas. cadētes fer
ri laminas. uirgulas ferreas.
bestias. ignes et carceres: et
si qua sūt similia tormētōrū
genēa. **I**terū quos sic nō po
teat vincere. conabit̄ doctrinis
supare. exhibebit dona. uerba
p̄met dulcia: adhibebit falsa
miracula. et putrag; semens.
mltos a fidei rectitudie ad erro
rē inclinabit: alios scilicet de
cipiens terroib; alios at̄ p̄sua
sionib;. **V**erū qd̄ dicit̄ vincet
eos. nō ad scōs p̄inet qui nō
poterūt uinci. et qui an̄ pote
rūt occidi q̄ a fide separi: sed
quedā pars malorū intelligit̄.
que sonata ē corpi xp̄i. queq;
siue terroib; siue blandimētis
uinci posse narrat. **Q**uō
occidet eos. ad scōs p̄inet quos
interficiet diuersis modis: et
supare nō poterit. **I**nt̄ quos
etiā erūt ip̄e helyas et enoch:
qui a bestia nec terroib; nec
blandimētis supari nullo modo
poterūt. **I**nt̄ eos autē qui vi
cent. cōprehendūtur falsi xp̄i
am: iudei. hēta et pagani.
Suōs quēq; que sūt arma
emē. utiq; fides et innocētia.
duo dilāōis p̄cepta. duo etiā
testamēta: hinc p̄gnat. hinc
victores existūt. etiā cū moriūt̄.

Et iacebunt corpora eorum in platea
 magne civitatis. que vocatur spiritu
 aliter sodomia et egiptus ubi et
 dominus eorum transfirus est. Civitate
 magna. spiritu ad litteram appellatur
 iherusalem. que dei civitas magna
 dicebatur. sed postquam dominum suum in
 terfecit. non dicitur civitas mag
 na aut iherusalem. sed sodomia et
 egiptus. **I**acet et persecutio ubique
 grassetur. tamen minime et
 acerbior est. etiam nequicio ubi dominus
 transfirus traditur. et ubi caput
 malorum apparebit antichristus. **I**n
 cuius platea specialiter dicitur iacet cor
 pora sanctorum. tamquam saliet ut ubi
 principale certamine est. ubi mortu
 orum corpora multipliciter pereant.
Ubi etiam intelligitur. quod iudayca
 plebs specialiter adhibebit antichristo.
 quousque enoch et helya perdurant
 bus. que ex ea salvandi fuerint. reuer
 tantur ad christum. **B**ene autem illa civi
 tas. sodomia vocatur et egiptus.
 quod opera sodomorum atque abhominati
 ones egiptorum sectasse cognos
 citur. **U**nde ysaias illis dicit.
Audite principes sodomorum. **A**lla
 us per civitatem magnam. etiam qua
 iacebunt corpora sanctorum. totus mun
 dus intelligitur. quod in omnibus mun
 di partibus factum tempore miseri
 centur. **U**nde bene dicitur. **U**bi
 dominus eorum occisus est. **E**t dicitur dominus
 extra portas illius civitatis est pas
 sus. significabat. quod christus in suis
 mibus in toto mundo erat passus.
Ita est civitas magna que
 babilon vocatur. in qua dyabolus
 regnat. sicut civitas est christi iheru

sale. in qua regnat ipse christus. **I**lla
 cepit a cayno. ista autem ab abel. **S**o
 doma interpretatur nuda. egiptus
 tenebre. **I**n quibus nominibus illi compreh
 henduntur. que metu nimio commisi. te
 porum antichristi non audebunt confiteri
 fide christi. sed in tenebris infidelita
 tis cecati. et in tenebris tenti pec
 catorum negabunt illum. insuper etiam
 et civitate sanctam calcabunt. id est
 contempnent. **I**acebunt autem corpora
 multorum et illorum scilicet que fuerint
 mortui. et illorum etiam qui dixer
 int affligentur tribulationibus. id est
 fame. nuditate. carceribus. et ceteris
 iniquis tormentis. **E**t vide
 bunt de populis. id est tribubus et lin
 guis et gentibus corpora eorum per
 tres dies et dimidium. **M**anifesta
 etiam ostenditur persecutio sanctorum
 in omnibus gentibus futuram. cum dicitur.
 quod omnes populi et tribus et lingue
 videbunt corpora illorum tribus die
 bus et dimidio. id est tribus annis
 et dimidio. quibus regnabit an
 tichristus. **I**ta etiam hic dies per annum
 positus est. sicut et in veteri testa
 mento. ubi legitur quod reversi ex
 ploratores. qui quadraginta die
 bus terram exploraverunt. fecerunt
 murmurare populum. **U**nde et pos
 tea quadraginta annis permaserunt
 in deserto. duo dicente ad moy
 sen. **D**ie pro anno dedi vobis.
Sicut et ad ezechielem cui preceptum
 est. ut trecentis nonaginta diebus
 iacet super latus sinistrum. diem
 unum pro anno dedi tibi. **S**igni
 ficata est etiam in his diebus captivi
 tas decem tribuum. trecentis quadra

guta animis futua. **Et** corpa eo
m no sine pon i monumēto.
Per corpa autē. totos hoies ac
ape debemq; qui no solū extunt
n. uerū etiā diuersis pressuris
atriti iacebūt et cōcubabūt.
Consuetudo quippe sacre scriptu
re ē: ut aliqñ per aiām. aliqñ
per corpus totū hoiem significet.
Per aiām ut ibi descendit iacob
in egyptū i aiāb; septuaginta.
Per corpus uerū. sicut mala in
ewāgelio dicit. q; tulerūt dñm
meū. et nescio ubi posuerūt eū.
cū solū corpus quereret. qd; posi
tū fuerat i sepulchro. aiā illius
cū diuinitate uerbi descendere ad
ifernū. **Verū** tanta seueria
tūt eū. et tam inanis eū illa
psecutio: ut nō facient; repbi.
postq; interfecerūt eos: sed etiā
ad augendā suā maliciā. neq;
post mortē pmitteēt eos pon
in monumēto. **Hic** ē legim;
factū et i psecutioē scōrū mar
tirū: qd; tanto tūt āplius fiet.
q̄to gr̄ior eū psecutio. **Ali;**
In monumēns idcirco mortu
orū corpa ponūt. ut ibi quies
cāt. et diē expectēt nouissimū.
Vnde et per quēdā sapientē
dicit. **Corpa** eorū in pace se
pulta sūt. **Tūc** itaq; nō sineēt
eos pon i monumēns. hoc ē
nō pmitteēt eos quiescē. uelut
quiescūt corpa mortuorū: sed
uarijs et iniquissimis eos crua
abūt tormētis. **Monumētū**
etiā dicit. eo qd; moneat mētē:
q; et nos dū considerāmg scōrū
monumēta. qui sua corpa pro

xpo tradiderūt. monem; uene
rationē illis impendē. **Nō** itaq;
sineēt eos pon i monumēto.
hoc ē nō pmitteēt eos uenēari.
sed uelut irrisione dignos. pmit
teēt eos i plateis iacere. ut co
medāt; a bestijs. **Et** in habi
tantes terrā gaudebūt sup eos.
et iocūdabūt. et munera mit
tent sibi iuicē. **Recte** in habi
tantes terrā uocāt; qui de in
teritu et de nece scōrū gaudeēt.
mētē ad p̄mia cōtinēda scōrū
uel ad sua cōsiderāda supplina
erigē nō nouerūt. **Tales** uita
mo tempore. cū etiā tradita su
eēt in manū psecutorū. uide
tes enoch et helye. retēorūq;
martirū corpa insepulta iacē.
gaudebūt ex eorū hūiliatōne
et inflectione. q; eos male ui
uētes et peccātes inarepabāt.
Et mittēt sibi iuicē munera:
eulogia scilicet et datū temporale
uel sermonū cōgranulaa onē
tanq; diē festū celebrātes. qm̄
hij duo pphete crucauerūt eos
qui habitāt sup terrā. sicut sup
dictū ē. in deuotioē salicet
ignis spūalis. i suspēsiōne plu
uie salutis. i cōuersione aqua
rū in sanguinē. **Sicut** ergo to
to nūc tempore gaudeāt muni
ci de tribulatioē et hūiliatōne
iustorū. letantes cū male fecē
rūt. et epulātes i rebus pesti
mus: tamē iā tūc longa eū et
maior talū epulatio. de afflic
tione uel morte iustorū. ac sua
crudelitate. **Sed** cū dixerūt pax

et sequuntur: tunc repentini eis
 supererit intus. **V**nde hic
 quoque apte subinfert. **E**t post
 dies tres et dimidium. id est intei
 tu repentini super eos venie. q
 dicitur. Pax et sequitas. et tunc
 dolore ai dicitur gaudium: post
 quadraginta scilicet quatuor dies.
 qui in damielis libro et ysaiie co
 memorat. spiritus vite a deo mita
 bit in eos. non tamen alienus spiritus
 ingredietur in eos: sed unusquis
 que homo suam animam recipiet. **E**t
 steterunt. **P**ro eo quod est stabit:
 quod preterit tempus est positum hic
 pro futuro. **S**uper pedes suos.
Quoniam autem sit hoc futurum post
 illos quadraginta quatuor dies: so
 lus deus novit. **V**ene vero stae
 dicitur. scilicet quod scilicet iam incommu
 tabiles erunt in mente. et incorrup
 tibles in corpore. **E**t timor mag
 nis cadit. id est cadet super eos.
 qui viderunt eos. pro eo quod est
 videbunt: id est super omnes reprobos
 qui interfecerunt eos. **I**bi quippe
 recognoscet eos in gloria. quos
 persecuti sunt in presenti vita: et
 timebunt dum viderunt eos glori
 ficatos. expectantes sententiam
 diuine ultionis. **N**el ena ipsi sa
 ai viderunt se tunc glorificatos.
 et viderunt celum arde. infernum
 aptum. demones per aera discur
 rentes: dum venierent ad iudicium
 cum multitudine angelorum time
 bunt. **S**ed ut dominus dicit. virtutes
 celorum monebunt: quod pro magis
 homines. **D**e quibus adhuc subdit.
Et audierunt vocem magnam di

cente illis. **A**scendite huc. **V**ox
 ista que eos vocat ut celos as
 cendant: ipsa est de qua apostolus dicit.
Ipsa dominus in missu et in voce ar
 changelorum: et in tuba dei descen
 det de celo. **A**scendite inquit
 huc. id est ascendite ad deum et ad
 caput vestrum. quia membra estis illius
 qui in omni singulis redditurus est iux
 ta opera sua: ideoque nolite morari
 in terra. ne involuamini in penis
 miserorum. **E**t ascenderunt in
 nube in celum: et viderunt illos
 immua eorum. **L**egimus in ewan
 gelio. quod dominus in nube venturus
 sit ad iudicium: sicut dixerunt an
 geli testes illius ascensionis.
Hic ihesus qui assumptus est a vobis
 in celum: sic veniet quodammodo
 vidistis eum ascendere. id est eadem
 carne et nube. **S**icut ergo christus
 venturus est in nube: ita et omnes
 sancti. **V**nde ipse dicit. **T**unc vide
 bunt filium hominis venientem in nubibus:
 cum potestate magna et maiest
 tate. **V**nde et apostolus dicit.
Nos autem qui vivimus. in pie
 tate cum illis in nubibus obviamus christo
 in aera: et sic semper cum domino er
 un. non in aere sed in celo. **E**t
 si quis habet pauli sententiam in
 tuens inquit. quod generalis
 primo homini illata compleat sen
 tentiam. quod illi dixit deus. terra
 es et in terram ibis: scire debet. ne
 in dei esse et pauli sententiam. quod
 et vni reperietur homines. ex quo
 in persona hoc apostolus loquitur.
 et tamen scire debet. ut beatus
 augustinus dicit. in ipso **in pie**

ruptu nubiu. et si momentane
a morte tamen gustabunt. In
terra ergo reuertet. q. hoc e
corpus in terra reuertit. qd e
exente aia remane corpus. qd
utiq. terra e. Itaq. secuti dia
m. q. i. momento. in ictu oau
li. i. ipis nubib. spm vite acci
pient hy. qui i. aduentu dñi vi
ui reperiet. in quib. ut dictu
e. et momentanea morte gus
tabunt. Impy quippe remane
bunt in terra hac. elcā eleuabū
t. ad gloriā: in q. et muna il
lorū eos videbūt et sentiet in
dicib. quos iudicauerūt et dap
nauerūt iniuste. **Et** in illa
hora factus e. terremoty mag
nus. Cū loquet. de ipō iudicio
repente uenit ad ea q. cū futuā
sunt. id e. ad psecutionē anti
ppī. de quo paulo ante sermo
ne fecerat. ipamq. uocat. hora.
quā ante tribus dieb. et dimi
dio expresseat. Quid at mirū
si eadē psecutio vna hora uoce
tur. cū omne pñs temp. vna ho
ra appellet. iuxta qd. iohānes
diat. filioh nouissima hora e.
Terre motus itaq. significat il
lā psecutionē ualidissimā. Pn
de bene terre moty nō simplici
t. sed cū additamento magnus
uocatur. q. tūc tribulatio erit
ut dñs ait. qualis nō fuit. neq.
neq. fiet. Inuc. et danyel an
gelus diat. Demet tempus
q. le nō fuit. ex quo gentes ee
reperūt. **Et** decima pars cui
tans cecidit. et occisa sūt. i. tre
motu noia hoim septē milia.

Hic locus i. euāgelio exponit.
ubi dñs diat. q. quedā mulier
habens dragmas decē. pdidit
vnā ex illis. Nouē quippe sūt
ordines āgelorū: sed hō deniq.
e. creatus. q. locū dyabolo euacu
atū replet. Ista decima pars
perit in illis. q. cōsenserūt et
crediderūt antipō. Nō autē
tota decima pars perit: sed ps
decime partis. i. heretias scilicet
paganis. iudeis. et falsis fimi
b. Ciuitas quippe iherusalē
appellat. q. constat ex angelis et
hoib. Ciuitas autē decima ps
cecidit. illa scilicet q. ad nouē
angelorū ordines nō ptingēs
locū deam ordinis cū elcā mī
me tenet. Et cū sit ipōrū pdi
torū numerus infinitus: sub
finito cōphēdit. cū diat. Qui
a mortua sūt i. terremoty noia
hoim septē milia. Septenarius
e. nūq. sepe pro vniuersitate
pōit. atq. ideo i. septē milib.
hoim. oēs reprobi intelligūt.
q. mortui sūt in aia sub eadē
psecutioe. **Et** reliqui qui in
fide pmanerūt. id e. post ab
negationē ad fidē redierūt. siue
eā qui ex errore ad uerā doctri
nā cōuersi sūt. et i. eadē fide p
stiterūt. in timore sūt missi. et
dederūt gloriā deo celi: siue qd.
eo gubernare et fortitudine do
nate nō sūt lapsi. siue qd. misē
cordit. post tūc sūt erecti. **C**
De secūdu abijt. et ecce ueteranū
uenit cito. Superius aquila uolans
tria ue dixit finia: quorū duo i.

enarratioe p̄cesserunt. tertiu ad
 huc restat. Nam uē quippe
 narrat plū locustaru. secūdu
 solucioē āgelozū quorū usq̄
 ad istū locū. i quo multa p̄ uera
 p̄tulacone de aduētu anti xpi
 dicitur. tertiu nichoat huc et te
 dit usq̄ ad p̄finitū locū. id ē dāp
 nacoē om̄i repozū cū capite
 suo. **Et septimū āgelus tuba
 ceant:** et facte sūt uoces mag
 ne i celo dicētes. **Factū ē regnū
 huius mūdi dñi nri et xpi eius:**
 et regnabit i sc̄la sc̄lozū. In
 septimo āgelo nichil aliud nisi
 ut sup̄ i ceteris etiā itelligit.
 nō iā p̄dicās ut sup̄eius. sed i
 consp̄cū sui creatoris cōsistens.
Et hoc ē qd̄ sup̄eius āgelus sc̄as
sup̄ mae et sup̄ tertia. māuit
p̄ uiuētē in secula sc̄lozū: q̄ tē
 pus iā nō est. sed i dieb; septi
 mi āgeli cōsumabit̄ mysteriū
 dei. **Septimo at̄ angelo tuba
 canēte:** uoces magne sūt i celo
 id ē in ip̄a elcōzū etiā. **Que**
uoces nichil aliud sūt. nisi mag
nū sc̄ozū desideiū laudācū de
ū: et gr̄arū actiones p̄sonāa
ū atq; dicēcū. **Factū ē regnū**
huius mūdi. cū antiquis hostis
dn̄abat. dñi dei nri. id ē p̄s
et xpi sui filij: et regnabit p̄
et filius. et h; qm̄ qui i p̄s et
filij noīe itelligūt. cū om̄i
elcōzū etiā in secula seculozū.
Hanc p̄tātē filius dei accepit
per hūanitatē: qui oīa cū p̄e
possidebat p̄ diuinitē. Unde
et ip̄e surgens a mortuis dicit
Data est nichil oīs p̄as i celo

et in terra. **Et uiginti quorū**
seniores. id ē p̄dicatores. q̄ in
consp̄cū dei sedet i sedib; suis:
 id ē in p̄tate iudiciali iuxta il
 lud. ecce dñs ueniet cū seniori
 b; ppli sui. ceciderūt i facies su
 as: oīa sua ad eū referētes qui
 dicit. sine me nichil potestis fa
 cē. **Qui i consp̄cū dei sedent:**
 q̄ i cūctis q̄ agūt uel dicit. deū
 sibi p̄tē semp̄ attendūt. **Et**
adorauerūt deū dicētes. Ben
edias agim; tibi dñe deus oīpo
tens: qui es immutabilis. et q̄
erās aī secula aī p̄e. Vbi intē
endū: q̄ nō subnūgūt qui uēt
nus ē ut sup̄. Presentē cū iam
in iudicio. quo her oīa agentur
demōstrāt: quē uenturū mūne
p̄dicat. **Qui accepisti uirtutē**
tua magna: quādo resurgens
a mortuis. oīa regna mūdi tue
p̄tati subiecisti. et hoc i hūan
itate: q̄ uirtus i deficiens ē in
tua diuinitate. **Et regnasti. reg**
nas. et regnaturus es. Et in
te sūt gentes. q̄ sc̄licet uident
sua culturā ad nichilū redigē:
 unde psalmista. **Dñs regnauit**
instant̄ ppli. **Et uenit ira tua.**
 id ē temp; uindē tue: quādo i
 rascenciū ppl̄ozū ceruices cōstri
 ges. **Et temp; mortuozū: ut**
 sc̄licet qui mortui sūt p̄cō. mo
 riant̄ dāpnacoē p̄etua. In q̄
 bus uidelicet gr̄arū actionib;.
 duos dñi aduēus cōprehēdūt:
 primū sc̄licet hūilē et oculatū.
 quādo surgens a mortuis mū
 dū sibi substrauit: secūdu uero
 extelsit et manifestū. quādo

impis iustet et seruos suos
vindicabit. Non autem gaudet elia
quod reprobi dampnabuntur: sed ideo
gaudet quod aduenit tempus. qua
do mali iusta dampnatione. et
ipsi recipiant bonorum operum dig
nam remunerationem. Ante enim damp
nabuntur impii. et sic remunera
buntur pii. nec poterunt puenire
ad regnum corpora propter. nisi pre
cesserit dampnatio reproborum. **Quod**
autem dicitur natus es. non ita intelli
gendum est. ut nascatur deus sicut
et homo: sed sic videbitur reprobis quos
dampnabit. Talis quippe in singulo
rum conscientiarum est: quale enim
videbitur. Unde in mentibus electorum
videbitur benignus: in mentibus rep
borum iratus. **Judicium** et reddere
mercedem unicuique. seruis tuis. pphetis
et sanctis. Sic videntur hec verba
sonare. quod precesserit mentium electo
rum: pro quo mercedem sunt recepturi.
Non enim redditur nisi quod debetur:
sed non est ita quod scriptum est. quod prius
dedit illi et retribuet ei. **Et** ali
bi. **Gratia** salui facti estis: et
hoc non est quod vobis. ut ne quis glo
rietur. **Sciendum** est itaque. quod ut aliquid
deus daremus. prius ab illo accipi
mus: cuius misericordia preuenit ut uelimus.
subsequitur ut operemur. **Unde**
psalmista. **Misericordia** eius pre
ueniet me: et misericordia eius subsequetur
me. **Itaque** quod accepimus et dedit
quod ipse dedit: et neminem. quod nos ab
illo accepimus: et ideo cum dominus in
reddere reddit. suam ipse doctrinam
in electis remunerauit. **Sub** hac in
telligentia cotidie dicimus: **pro**
nomen condidit da nobis hodie.

Si uerum est: cur ut datur penitus?
Sed sic uerum accipiendo: quod non
erat habedo. **Quod** autem cur uerum
tuis pphetis et ceteris sanctis. apostoli sunt
relicti. **Sed** sciendum. quod in pphetis
ibi sunt comprehensi et apostoli. apphe
te sunt: quod uentura reproborum suppli
cia. et sanctorum premia pronuntiant.
De quibus ipse dominus ait. **Ecce** mitto
ad uos pphetas. **Et** ipse iohanni
dictum est. **Oportet** te pphetam et
predicantem gentibus. **Et** quod non omnes sunt
pphetes qui sunt sancti: remunera
buntur pphetes. remunera buntur et ipsi.
Et timoribus nomine tuum. pusil
lis et magnis. **Timores** quoque uo
me illius. id est reuerentiam habentes
uobis eius. et ideo peccant timores.
aut pusillis et magnis mercedem re
cipiant. **Magni** quippe sunt: qui
bonum quod intelligunt. inuicem se
diuina gratia facere possunt. **Pusilli**
autem. qui non ea possunt imple que
intelligunt: quod nec locum habent.
Sicut quilibet in monasterio con
stitutus. misericordiam uult impendere scribis.
uult eam alijs sermonum predicati
oibus et doctrine impendere: sed quod ad
hoc non uocatur. non illud quod intel
ligit et uult. opere perficere ualeat.
ideoque tales in numero perfectorum
habentur. ideoque nulla subripit
de imperfectis despectio. licet non
fuerit omnibus attributa perfectio.
Hinc etiam in cantibus canticorum
dicit sponsus suo. **Unguentum** et
fusu nomine tuum: ideo adolescentu
tile dilexerunt te nimis. **Et** quod
talium innumerabilis summa inuicem
tur: ideo in subsequentibus salomoni
ait. **Adolescentularum** autem quarum

no est nūc. **E**xterminādi eos qui corrupērūt terrā: subaudi stēpus aduent. Qui ē corrupērūt terrā. id ē carnē suā maculauerūt dūcīs vias et pāns. uel q̄ alios maculauerūt exemplo et doctrina p̄ua: extermināt. id ē a terra vnicū sepabūt. et ab hēditate scōrū. exilio et ue dāpnatiois dāpnati.

Capitulum duodecesimum

Tapertū ē tēplū dei ī celo. Celiū ē ecclīa: q̄ ē sedes dei. Templū in celo: corpus ītelligit̄ xp̄i. De quo ip̄e iudas dicit. Soluite templū hoc: et ī tribus diebus exatabo illud. Vnde ewāgelista exponēdo subdit: hoc at̄ dicebat de templo corpōis sui. **E**t d̄ templū ap̄tū ē nascendo. moriēdo. resurgēdo: atq̄ ad celos ascendēdo. Templū etiā dei ē ip̄m corpus: q̄ in eo habitat oīs plenitudo diuinitatis corpālī. In celo hoc templū: q̄ in ecclīa her mysteria p̄dicant̄ et retinēt̄. **H**el ap̄tū ē hoc templū. q̄ndo sicut ī ewāgelio legim⁹ lancea latus ei⁹ p̄foratū ē. In celo at̄ secūdu hūc sensū. iohānes ap̄tū dicens tēplū in consp̄tū suo ītelligi uoluit: cognoscēs se ēē de illozū numēo. de quib⁹ mēinerat scriptū. Celi enarāt gloriā dei. **E**t iusa ē archa testamētī in templo ei⁹. **E**t significat̄ p̄ templū: hoc et per archā. id ē scōrū ecclīa. **G**enus ē in genē: sicut octo aīe in archa. **Q**ue p̄pterea archa testamētī uocatur. q̄ diuū tes

tamētōrū habet cognationē: nō in tabulis lapideis: sed ī tabulis cordis carnalib⁹. **I**bi ē urna habēs mānā. id ē corpus xp̄i in quo uerus ē panis. qui de celo descendit. **I**bi ē uirga aaron. per quā sacerdotiū designatur: q̄ et illud sacerdotiū in figurā p̄cessit. **S**ignificabat ē regale sacerdotiū: q̄ agit̄ nūc in ecclīa. **H**ec archa quor portabatur arcub⁹. q̄ quor īstruit̄ ewāgelis. **A**pto ergo templo iusa ē archa: q̄ eo moriēte dū latus ei⁹ lancea p̄forat̄. īstelo sanguinis et aque ecclīa edificat̄. **I**n cui⁹ rei figurā in principio mulier de latere uiri dormiētis fabricata ēē describit̄. **E**t facta sūt fulgura et uoces et tonitrua et tremotus: et grando magna. **P**er fulgura miracula ītelligit̄: quib⁹ inardulozū mētes percussit. fractis mor̄ sup̄bie uirib⁹. hūilitati se subdiderūt. **H**inc psalmista. Fulgura multiplicabis. et cōturbabis eos. **P**er uoces uero. p̄dicaciones et exhortaciones. **B**ene at̄ prius fuit fulgura. ac demēde subsequūt̄ uoces: q̄ sc̄i p̄dicatores prius miracula faciebāt. et sic ad noua credēda. loquēdo suos auditores inuitabant. **U**nde petrus prius ad speciosa portā sanauit palinū: et demēde iudeozū mētes ad fidē uerbo exhortationis informauit. **T**onitrua quoq̄ significat̄ cōmmationē terrois diuini iudicij. **P**ost uoces tonitrua sūt:

ut hy qui forte miracula contemp-
nunt. uerba despiciunt. terrore
iudicii quaciantur. Terremotus
uero persecutione significat. et
excitata est contra sanctos: unde et
bene post terremotum granda
sequitur. Nam granda eos qui per-
secutione commouet significat.
Granda. ipse et fruges terre
commouit. et ipsa commouit.
fitque ut granda fundita de-
ficiat. et de nouo terra fructificet.
Sic nimirum principes huius se-
culi. dum persequuntur sanctos et af-
fligebant. et ipsi paulo confringebant.
et ad nichilum redigebant.
aut uiribus salicet aut commuta-
tione in melius. Plures etenim
de his qui etiam de persecuti
sunt ad fidei christi conuersi: ceperunt
pati que prius alijs inferebant.
Porro malis peruentibus. aut e-
tiam qui fuerant predestinati con-
uersi ad fidei: etiam fructificati in
bono opere. et arcte cepit in fide.
Et signum magnum apparuit
in celo. Mulier amicta sole:
et luna sub pedibus eius. Istud
est signum. de quo motus est achaz:
ut peteret signum a deo in profundum
infernus. siue in excelsum supra.
Sed cum ille diceret non petam.
et non temptabo dominum: conuersus
propheta ad domum dauid dixit.
De hoc dicit dominus. Ecce dabo
uobis signum. Ecce uirgo conce-
piet et pariet filium. Magnum
quippe fuit signum. quoniam uirgo
concepit et peperit: et post
tempus uirgo permansit. Et in celo hoc
factum est. id est in ecclesia: cuius et

mar' domini in eam erat. Mulier
amicta sole. id est circumdata diu-
tate altissimi. Unde angelus
ait. Spiritus sanctus superueniet in te.
et uirtus altissimi obruabit
tibi: illa salicet de qua paulus ait.
Christum dei uirtute et de sapien-
tia. Ipsa autem beata dei genitrix.
in hoc loco personam gerit ecclesie. Ne-
que enim omnia que hic narrantur. uirga lit-
teram beate uirginis specialiter con-
grue possunt: sed etiam ecclesie
secundum iustitiam narrationem ge-
neraliter conueniunt. In qua condie fit
hoc signum. quod condie conapit
in ea spiritus et nascitur. Ipsa enim
est mater: ipsa est et filius. Unde
dominus dicit. Si quis fecerit uolu-
tatem patris mei qui in celis est: ipse
meus frater. soror et mater est.
Dum enim condie uouos populos cre-
at: in illis nascitur christus. Ipsa
est amicta etiam sole: id est in uirga
micta christo. de quo scriptum est.
Vobis timetibus nomen meum:
orietur sol iusticie. Hic paulus
dicit. Omnes quoties baptizati es-
tis: christum induistis. De hoc so-
le. impii dicturi sunt in infer-
no. Sol iusticie non luxit nobis.
Per lunam autem que mutabilis est.
utpote que a principio usque ad orbem
arscit. et inde desinat usque ad
tricesimam etatem. omnia istius seculi
mutabilia designantur: ideoque
tam beata dei genitrix quam etiam
omnis ecclesia luna sub pedibus habet:
quod cuncta temporalia despiciuntur
omnia mutabilia per nichilo ductes
celestia mens tenet intuitu.
dicens cum apostolo. Non conuersario

in celis e. **Alit.** In hac muliere possunt intelligi perfectiores et etiam: q̄ iuxta dñi cōsilium sua oīa relinquētes. secuti sūt xp̄m. **Per** lunā at̄ simplices qui laborāt ad aliorū usus. i. plātando. edificando. et agricolādo. **Hos** itaq̄ habet illi qui sūt p̄fecti quasi sub pedibꝫ q̄ longe ab eorū mēto distāt. nō tamē illi mercede carebūt. licet illis nō per oīa coequēt. si fidelit̄ mīstēriū suū implene rit. **Et** in capite eiꝫ corona stellarū duodecim. **Per** mulierē ut diximꝫ etiā intelligit̄ de q̄ paulꝫ dicit. de deo p̄re loques. **I**p̄m caput dedit sup̄ oēm etiā. q̄ ē corpus eiꝫ. **In** duodecī uero stellis significat̄ duodecī apli: q̄ sua p̄dicatiōe tenebras infidelitatis fugāt. et lūe uelutatis suos auditores illumināt. **Unde** angelus danieli dicit. **Qui** at̄ docti fuerūt fulgebūt q̄ splendor firmamētī: et q̄ ad iusticiā erudiūt multos. q̄ stelle i. p̄p̄tas et uirtutes. **In** capite eius corona ē stellarū duodecī. id ē duodecī ap̄lorū. per quos oēs gentes q̄ in circuitu istius mūdi sūt. crediderūt i. xp̄m: et p̄mū p̄ eos ip̄m caput victoriā de toto mūdo portauit. **Et** in vtr̄o habēs clamabat p̄m̄ens: et cruciat̄ ut pariat. **H** iuxta literā beate marie aptai nequeunt: q̄ sicut sine delictiōne cōcepit. ita sine dolore peperit: nullūq̄ cruciatū habet in

partu potuit. que nullū p̄m̄ libidinis in conceptu contraxit. **Sed** iuxta mysticū intellectū hō ad etiā refert̄. que mulier vōtur. nō p̄r effectū adm̄. sed q̄ p̄dicatiōe et lauacro. sp̄itales filios gignit cotidie nō desistit. **Unde** et ip̄e dicit i. ewāgelio. **Si** q̄s fecerit uolūtate patris et patris. usq̄ et mat̄ est. **I**p̄a ē etiā reputat̄ in mat̄e reputat̄ in filiā: q̄ dñi quoslibet ad fidē adducat mat̄ ē. aut fonte bap̄tismans regeneat. **In** illis autē qui accedūt ad bap̄tismū. et confitent̄ se i. xp̄m ardē: filius ē. **U**nuc paulus. **Per** ewāgelū ego uos genui. **De** hac muliere dñs dicit. **M**ulier cū parit. id ē cū parē uolē tristitiā habet: q̄ uenit hora eius. **Sicut** et mulier dñi parit. affligit̄ et uexat̄: ita et sc̄a etiā dñi in hoc seculo ē et uidet suos affligi. et uariis modis tribulā: tristat̄. affligit̄ et uexatur. et clamat ad deū postulās liberari: ne uicta tribulatiōibꝫ succūbat. **Sed** cū ad tempꝫ uel horā puenit. q̄ ultima corporis mēbra ad lucē et uā nascendo pueniāt: tūc cessabit cruciatꝫ ac p̄m̄itionis clamor. **Et** uisū ē aliud signū i. celis: et ecce draco magnꝫ et rufus. habens capita septē et cornuā decē. **Per** dragonē ut sup̄ iā quoz diximꝫ. intelligit̄ dyabolꝫ: qui apte quoscuq̄ potest deglutit nō cessat. **Et** q̄ dñi ē et q̄ hoīes nocet: p̄pter multiplici

tate insidiarū. magnū vomit.
Rufus ued ppe hoīadū: q il
le hoīada erat ab inicio. ex q
saluet primū hoīem int feat.
Celi at ipā etiā intelligit.
que superius significata ē p
mulierē. In celo ē draco: q
etiā t etiā dyabolū quibz ua
let nocē nō desinit. Neqz e
ū ipē celū possidet: sed celo
adūsat. Per septē at draco
nis capita. oēs intelligūt
reges illi subiecti: qūqz cont
septiformē etiā pugnāt.
Per decē ued cornua: oīa reg
na illi subiecta. Nā qd in
cornubz regna significēt: za
charias manifestat et daniel.
quorū utiqz dicit se uidisse q
tuor cornua. q sūt qtuor reg
na pncipalia. Cū hys ei cor
nubz. hoc ē cū ista scī potētia.
et regius sibi subiectis: pug
nat dyabolū cont eos q decē
pcepta legis obseruat. Et
in capitibz ei septē dyadema
ta. Qd significat p capita.
hoc et per septē dyademata.
id ē oīs huius seculi potentatū.
qui illi adheret: et per fraude
uei simulē cont septē etiās
et cont septiformē spm dmi
cāt. Et cauda ei trahebat
ternā pte stellarū celū: et misit
eas in terrā. Per caudā dra
comis ut sup quoqz dictū ē:
pui intelligūt. doctores. P
phetā ei docēs mendaciū: ipē ē
cauda. Potest etiā et cauda
specialit antypūs intelligi.
qui oē mendaciū dicitur ē: ha

bens eū habitatorē. de quo dñs
dicit. T uitate nō stetit. Tern
a at pars stellarū quā trahebat
cauda draconis. T hēnas. pa
ganis. iudeis figurat. ac falsis
ppianus: qui de celo hoc ē de
societate scōrū enūt. et tcon
foratū malozū hoīm trahūt.
Illi ē designat p stellās dere
lo abstractas. qui prius lucere
uidebāt t etiā: sed aduēien
te antypō. decepti blandime
tis. tomēns. et falsis muncu
lis obsmābūt. Fit at condie
hec stellarū delectio: sed aplūg
tūt fiet. quādo imāior cū
psecutiois seruicia. Qd autē
dicit trahebat: moē scriptūe
sacre pteitū ponit p futurū.
Vel bene etiā trahebat ternā
pte stellarū: q quodāmo rē
aspiciens. de toto tūfacto hoc
tempoē ista loquit. Ab aduē
tu ei dñi. quo stelle spūales in
celo splendere ceperūt: et isti
eadē tchoauerūt. Et draco ste
tit an mulierē q eat paitura:
ut cū peperisset. filii ei deuo
mēt. Qūtu ad beatā maīā p
tinet. dyabolū stetit ante eā uo
lēs per herodē filiū ei misit.
quādo ille fugit t egyptū. et
lactētes p eo sūt intercepti:
sed qd non potuit facē p illū.
fecit p filiū ei herodē. qui illis
diebz sicut euāgelū dicit ihe
rosolimus eat. Voluit at eū
denotare dyabolus. q estimās
eū purū hoīem. putabat qd
cū ceteris in inferno eū tenare
posset: sed non potuit ut in

sequentijs dicitur. q. surgens a mortuis. ascendit ad deū patrem. Sic cotidie omni ymola in stat dyabolus ante scam ecciam. ut possit eos decipere. q. fonte baptismatis renati efficiunt filij dei sed nō p̄ualer. q. raptur ad deū a quo p̄te gūt. iuxta illud. **Ubiq. fuerit corpus illic congregabūt et aquile et uolo ut ubi ego sū. illic et mīster meus sit.** Nō at̄ uel xp̄us. uel mēbra illius. tūc solūmō draco uē uincūt. cū ad celos ascēdūt. sed potius uincūt cū in hoc. et ip̄e dñs et electi eius. q. mandata uite custodiūt. **Vnde et i ewāgelio legim. qd cū tēptaret dñm testimōia eius diuina ip̄e ptulit. et sic eū confidit.**

Et peperit filium masculū. Beata maia peperit masculū id dñm ih̄m xp̄m forte. qui ad hoc uenit. ut principē huius seculi debellaret. **De q. psalmista. Dñs fortis et potens. dñs potēs in p̄cho.** **Masculū autē aliqui ponūt in malā p̄te. aliqui in bonā.** In malā ut illud iheremye. **Maledictus vir qui annūciat p̄i meo dicens. natus ē tibi puer masculū.** Quo in loco p̄pheta p̄sonā huāni generis gent dicens. **Maledictus vir dyabolus saluet q. annūciat p̄i meo mūdo. natus ē tibi puer masculū. id ē p̄plis fortis in malū.** De hoc p̄te

psalmista dicit. **Audi filia et uide et cetera. usq. domū patris tui.** In hoc at̄ loco masculus t̄ bonā p̄te p̄t̄. q. significat dñm ih̄m xp̄m. uel certe mēbra illius. que cotidie p̄t̄ scā ecclā. **Recte at̄. scā sub noīe masculū cōprehēdūt. q. forte cōt̄ aduersa istius seculi dimicāt. sicut fecerūt sancti ap̄li et martires. qui etiā ip̄a corpa trādidērūt pro xp̄i noīe. quib. psalmista dicit. **Virilit̄ agite et confortet cor v̄m.** **Ed̄ autē subdit. qui erit rector gētes in uirga ferrea. tam de sp̄o q. p̄t̄te inflexibili oēs gentes regit. vnde illi in psalmo dicit. Et postula a me et dabo tibi gentes hereditatē tuā. et possessionē tuā terminos terre. q. de omib. dñs potest intellegi. qui in suo capite acceperūt p̄t̄te ut regant gentes in uirga ferrea. et habeāt p̄t̄tem constringēdi eos tanq. uas sigulix ut faciāt ex uasis reuasa mūe.** **Nā qd xp̄us facit potētiar. faciūt etiā scā dono illius. adiuti p̄dicatiōe sua. Virga at̄ ferrea rectitudo intelligit. iusticiā q. et diligit bonū qd deus fecit. et infecūt malū qd hō nequit gessit. sicq. sua ut aliena. sicq. aliena facta librat et iudicat ut sua.** **Et raptus ē filius eius ad deū et ad thronū ei. Iste raptus ut supra dicitur ē. nō ē solūmō corpulis. sed sp̄itulis. Quasi cū quidā raptus scōrū sit ex hoc****

mūdo ad deū: dū fidē quā ha-
bent interius mādata vite cus-
todiedo. etiā exterius ope ex-
ornāt. Vnde et psalmista
diat. Ascensus in corde suo
disposuit. **C** Et mulier fugit
in solitudine: ubi habet locū
patū a deo. ut ibi pascat eam
dieb; mille ducēns septuaginta.
Solitudinē ad quā mulier fu-
git. secretū mentis debem; in-
telligē: q; abiciens panū ter-
renorū desiderorū tumultus.
et mūdi hui; supfluas curas.
serpām desertū quietis facit:
ibiq; inuenit locū a deo patū.
hoc ē ipm̄ deū omnipotentē. q; in
corde illius requiescit. **I**ste ē
locus de quo psalmista diat.
Esto michi in deū p̄tectoꝝ: et
in locū refugij. ut saluū me fa-
cias. **I**n solitudine ergo cordis.
locū sancti inueniūt. quos sal-
uēt: q; dū insolētiā cogita-
tionū nō patiūt. solaq; etna
petiūt. conditorē suū ī secreto
cordis sui habēt habitatoꝝ. **I**n
qua solitudine pascūt eā. nulli
dubiū qn̄ p̄dicatores sancti huc
intelligātur. qui etiā pascūt
sua p̄dicatioē et doctrina. **C**
Diebus mille ducēns septuagi-
ta. **Q**uāuis huc numerus spe-
cialit̄ p̄tinet ad tempora an-
ticipi. quib; necessārio pascet
etiā a doctorib; papue helya
et enoch: tamē ad omē p̄sens
tempus p̄t̄ referri. a dñi salu-
cet ascensioē usq; in finē seculi.
In hoc tempore morate etiā
in solitudine sui conditoris.

et curis tēpalū certū quiesce-
te. pascūt eā doctores exēplo
et doctrina. p̄ suas eplās. eua-
gelij. et expositiōnes librorū
pabulo diuini sermonis. **N**ā
sicut antypūs mille ducēns sex-
aginta dieb; regnabit: ita xpc̄
mille ducēns septuaginta dieb;
id ē trib; annis et dimidio p̄di-
cauit. **I**deoz totū p̄ns tempus
possim; accipe p̄ hūc numerū.
a quo diuina p̄dicatio cepit: in
quo et p̄ nouissimos p̄dicato-
res terminabit. **I**hanc etiā mu-
lierē significabat olim pplūs
ex egypto egressus. q; pharō-
nē draconē scilicet. q; in medio
fluminū suozū cubabat. fugi-
ens ī desertū p̄ductus ē. quo
māna vestētur: et a morsu
ignitorū serpēū. aspiciens
enēū serpētē in ligno suspen-
sū libēret. **D**esertū quippe
illud significabat p̄ntē vitā:
et secretas mentū cogitatioē.
In hac quippe vita pascim; mā-
na. id ē corpe xpi qui diat.
Ego sū panis viuus q; de celo
descendi: et cetera usq; p̄ mū-
di vita. **A**ffūt quoq; ignis ser-
pentes id ē demones. qui vitis
nequiae suae nobis infundē
conāt. sed nō p̄ualet. q; libe-
ramur p̄ eū qui suspēsus in
cruce. nos a dyabolo libēauit.
qui et similitudinē nr̄e habuit
mortalitatis. tamē nō habuit
maculā peccati. ideoq; nos ab
omib; p̄ualet mūdaē p̄ns.
C Et factū ē plū magnū ī
celo. **N**ō tūc solūmō factū ē

plur. quando in micio temporis
 dyabolus p̄ supbia deiectus ē de
 celo: sed et qm̄ a dñi passiōe eiec-
 tus de cordibz fidelū. cepit. im-
 plus sentire cont̄ oēs: et h̄ pug-
 na p̄seuet usq; ad finē seculi.
 quando cū fuerit solut; cōsumabit.
Celū ē sc̄a eccl̄a ē. in qua fit hoc
 plū: maxie ut dixim; ex quo
 per fidē eiectus ē de cordibz ar-
 denū. aplis p̄dicantibz iuxta il-
 lud. Non ē nobis colluctatio ad-
 uersus carnē et sanguinē et car-
 ea. Sic ē dicit factū ē plū m̄g-
 nū in celo: ut ab micio fidei p̄p̄-
 t̄ me usq; ad finē. totū temp; vite
 p̄nās cōprehēdi sine aliq; dubi-
 tatiōe ardat: quaten; et factū
 in p̄latis. et cē in p̄nabz. et cō-
 sūmadū in nouissimis affeāt.
Mychael et angeli eiq; p̄lia-
 bāt cū dracone. Angeli mycha-
 helis uel draconis dicūt illis sub-
 dit. et ad obediedū missi. non
 tamē ab eis creati. sicut quidā va-
 niloqui dixerūt heretici: uel etiā
 quomō sub vno rege. in vna ciui-
 tate militā arduēt. Sic ē sole-
 m; et nos dicē: vidētes eos qui
 ex eadē societate sūt. Ecce mei
 aut nri. Hinc ē dñs de pusil-
 lis ait ī ewāgelio. Angeli eorū
 semp̄ vident facē pat̄s mei qui
 in celis ē. Hinc iosue principē
 exercitus dñi interrogat dicens.
 Noster es an aduersariorū? Oēs
 ē angeli boni. dicūt angeli my-
 chahelis: q; ad eius societatem
 p̄tinēt. In quo numēo bonorū
 angelorū. etiā hoīes iusti cōpre-
 hendūt: pugnātes cū dyabolo.

Porro angeli draconis dicūt
 oēs q̄st̄ a consenserūt: qua-
 do sapiens dixit. Ascendā sup
 altitudinē celi. et ceterā. Vbi e-
 tiā pat̄ malorū hoīū forma
 cōprehēdit. Pugnāt itaq; my-
 chael et angeli eiq; in celo. hoc ē
 l̄ eccl̄a. et pugnat draco cū suis
 demoi; qm̄ sicut demones
 sūt pati semp̄ ad un pugnā-
 dū. ita et sancti angeli ad resist-
 tendū. Actamē nec nos sine a-
 gloriā. nec iustū angeli sine
 iustō conflictu cont̄ antiquū hos-
 tē dimicat. Engam; ergo arma
 securi. q; fortissimos nre p̄ne
 conanes et inuictos adiutores
 habem;: iuxta qd̄ aplūs dicit.
None oēs am̄st̄orū sūt spūs.
 in misterū missi: p̄ eos qui
 hēditatē capiūt salutis. Inde
 at̄ illi fortes vnde et nos. inde
 illi iuncti vnde et nos. id ē ex
 diuina virtute: sine q̄ nec illa
 liq; ualet nec nos. Pugnāt
 ē nūc mychael q; ē p̄positus
 etiā cū suis angelis p̄ eccl̄a: pug-
 uabit etiā āplūs tēpore anti-
 xpi. iuxta illud. In tempore
 illo cōsurgēt mychael princeps
 vest̄ et ceterā. **E**t nō valuerūt:
 neq; locus inueniē ē āplūs e-
 orū in celo. Quāē dicit non
 valuerūt: cū etiā post bap̄tis-
 mū et suā abrenūciatōne dy-
 bolus multos decipiat. Sed li-
 cet videat̄ p̄ualere ad temp;. tamen
 in eos qui ad vitā sūt p̄-
 destinati nō p̄ualet: q; ablato
 p̄cō per p̄itentiā. nō inueni-
 in eis locū dyabolū. Ille nāq;

fit eius habitatio: in cuius mente
regnat peccatum. Tolle ergo reg-
num peccati: et non inuenietur locus
dyabolo. Sicut autem et nonnulli
quibus nec ad tempus preuident.
quod ad nullam mortalem armen-
tam eos possunt impingere. per quod il-
lorum corda debent possidere:
quibus paulatim aut. Nolite locum
dare dyabolo. Potest autem et
hoc specialiter referri ad diem iudi-
cij: quando illorum certamine. ab
aduentu domini in iudicio terminabitur.
Cuius pacto ista sententia comple-
bitur: non ualuerunt saluetur: qui
sine eternis succumbent. Neglo-
tus eorum amplius inuenietur in
celo: quod tunc funditus ab electis
exclusi. decipiendi uel tempus
non habebunt. Et peritiam est dra-
co ille magnus serpens antiquus:
qui est dyabolo et sathanas. Ipse
se antiquus hostis ut iam dictum
est. draco appellatur. propter imma-
nitatem scelus. magnus. propter oc-
cultas insidias: et quod ex mul-
to tempore uocet. Serpens
antiquus: quod per serpente primi
mum hominem decepit fraude. et
sic est ueneno nequicie intere-
mit. Vocatur quoque dyabolus
id est deorsum fluens siue armen-
tor: quod cotidie de cordibus fide-
lium fluit. et inde dicitur satha-
nas id est contrarius. quod bonos in-
sequitur. quorum illi opera sunt
contraria. **Q**ui seducit uniuersum
orbem: in hijs uidelicet
qui perierunt. id est parte orbis.
Nā a toto parte intelligere debe-
mus: quod quibus multos electorum in

corde plerumque seducat. non ta-
men in perpetuum nec ad eternam mor-
tem. **Q**uicquid est in terra. Quicquid
est autem de celo in terram. id
est de mentibus electorum in corda re-
proborum: non quo in eis et ante
non erat. sed quod ab istis exclu-
sus. amplius illis durari ceperit.
Quia eius terra exaruit. et ter-
rena quiescit. eterna sapientia
in mentes inuadit. De qua sa-
luter terra. ad serpentem in pri-
ma maledictione figurata di-
citur. Terram comedes cunctis diebus
uite tue. Nā quod propheta dicit
esta eius electi. de illis est intel-
legendum: qui estimatione hominum
electi apparebant. sed in conspectu
dei iam terra erat. **E**t audiu-
uere uocem magnam de celo dicentem.
Nunc facta est salus et uirtus.
et regnum dei nostri: et peccata christi
eius. Hec uox ad omne presens
tempus pertinet. Incipit ab ad-
uentu redeptoris: sed usque pro ad
consummationem perueniat. clama-
re non desinit. Vox itaque ista in
celo est: magni electorum deside-
rii in terra. Nunc facta est sa-
lus. Sed omni tempore uite
presentis. ab aduentu scilicet me-
diatoris. usque ad finem eiusdem
predicationis salus facta est: quod gratia
dei uel bonitate sumus saluati.
Unde psalmista dicit. Dominus
est salus. et reuera. facta est uirtus.
quod per illam sumus roborati.
Regnum quoque et potestas facta
facta est dei nostri: sicut ipse resur-
gens a mortuis dicit. Quia
est michi omnis potestas in celo et in

tertia. **Q**uia pietas e ac-
 sator frui uerum: q accusabat
 illos an conspau dmi die ac
 nocte. Accusatio dyaboli in
 chil e aliud: nisi ad malu p
 apitatio. **T**ur e accusat: qu
 dignos accusatioe reddit: no
 loquedo exteius. sed odiendo
 interius. **S**ed ab hac accusa
 oe ille liber apparet: qui in se
 accusae studet. qd ab adusatio
 suo accusai posse cognoscat.
Angeli itaq gaudentes de nra
 reuocatioe: letant de casu dy
 aboli. **V**nde i dnu natuitate
 dicebat. **G**loria in extelsis de
 o. **Q**u e miru. si hoies fra
 tres uocat: du tenuit ipm do
 minu hoc face? **S**urgens a
 a mortuis dicit maie. **V**ade
 dit fratribz meis. **N**eq a ia
 dedignat hoies habet frs: qui
 dnm habet hoiem fratru. **I**n
 die aute et nocte: uel conu
 u tempz intelligit: uel pspet
 uel aduersa. **I**n die et nocte
 dyabolus accusat: qu alios i
 pspetantbz extollit: atq alios
 adusitatzbz frangit: et hoc an
 conspau dei q ubiq e: in pta
 illud. **C**elu et terra ego imple
 o. **E**t ipi uicerut illu: id e
 sancti qui i terra sut: et i celo
 bellu cont draconu faciut hoc
 e in soaetate elcoru. **P**rop
 t sanguine agni: cuius uideh
 ret passionu mutat: mortifi
 cates se cu uicys et concupis
 centys. **E**t ppt ubi testimo
 ny sui q rectitudine fidei cus
 todit. **E**t no dilexerut anim

sua usq ad morte. qz an eleger
 rut mori in hac uita. ut post
 modu regnaret cu xpo. q hic
 uiue temporalit. et postmodu
 etnalit pene. **V**sq ad morte
 se posuerut: ne mas suas ue
 qnt amaret. **I**hnc paulus
 dicit. **E**go no solu e alligat.
 sed et mori patub su pro xpo.
 nec facio anim mea piosiore
 q me. **E**t dms. **Q**ui amat
 anim sua: pdet ea. **I**mitant
 e dnm suu: que stnt p sua re
 deptione no pepasse me sue.
Prea letant celu: id e omes
 ecclie. **P**luuiali e uniuersu utu:
 q uniuersitate eccliaru assign
 nat. **E**t qui habitatis in eis:
 id e oes sancti. q i congregati
 one scoru morant. **V**el certe
 habitatores celoru. angelos in
 tellige possumz. quibz cor
 dit in dno conuic gratulati: du
 et hoies ad illoru consorciu re
 dent. et angeli redintegrati
 numeru suu. istis receptis as
 piciut. **U**bi no e aliud qd
 expom debeat: nisi ut hac ma
 nere letiaa. hic liber debeat
 sine accipiat. **E**xpliat lib
 tertius. **I**napt liber qrtus.

Sequit. **D**e ter
 re et maie: qdes
 cendit ad uos
 dyabolus. habes
 ita magna. **T**er
 ra aute et maie.
 unu ides significat. sicut da
 nyel apte demonstrat. **Q**u cu
 dixisset se uidisse qtuor uentos
 pugnates in magno maie ad